

Науковий вісник Львівського національного університету
ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького

Scientific Messenger of Lviv National University
of Veterinary Medicine and Biotechnologies

ISSN 2519–268X print
ISSN 2518–1327 online

doi: 10.32718/nvlvet9121
<http://nvlvet.com.ua/>

UDC 323.2

Change egypt's foreign policy vector 2011–2017 as a factor of growth of international indices

M.M. Dzera¹, R.Y. Pasichnyy², A.M. Ostapchuk²

¹Stepan Gzhytskyi National University of Veterinary Medicine and Biotechnologies Lviv, Ukraine

²National University “Lviv Polytechnic”, Lviv, Ukraine

Article info

Received 10.09.2018

Received in revised form

15.10.2018

Accepted 16.10.2018

Stepan Gzhytskyi National
University of Veterinary Medicine and
Biotechnologies Lviv,
Pekarska Str., 50, Lviv,
79010, Ukraine.

National University
“Lviv Polytechnic”,
Stepan Bandera Str., 12,
Lviv 79013, Ukraine.
Tel.: +38-067-309-14-96
E-mail: rpasichnyy@gmail.com,
Anastasiia.Ostapchuk.MV.2014@lpnu.ua

Dzera, M.M., Pasichnyy, R.Y., & Ostapchuk, A.M. (2018). Change egypt's foreign policy vector 2011–2017 as a factor of growth of international indices. Scientific Messenger of Lviv National University of Veterinary Medicine and Biotechnologies, 20(91), 102–105. doi: 10.32718/nvlvet9121

Position and place of Egypt in the international arena is changing the vector, but does not rule out the already conservative nature. Undoubtedly, the country's leaders do not deviate from traditions and religious beliefs in the implementation of both domestic and foreign policy, but President Abdul As-Sisi introduces changes that mitigate the country's legislation. This is evident in the changes in the rights of women and children, corruption, employment rights and marriage. The persistent and prolonged authoritarian regime was the reason for the reluctance to cooperate with the Club of Dictators. The President did not consider cooperation with the Western countries as possible, because in the Arab World the idea was that the West was the source of sin. That is why the spread of the West to the Arab World is not possible. However, the revolutionary actions of the end of 2010 – the beginning of 2011. Since the life of the population did not meet the standards of their leaders, the struggle for democracy, human rights, women's rights, freedom of choice, freedom of speech, unemployment, corruption, and led to a struggle between different political groups and ideological forces in the direction and strategy of transformation and resources, exit to the surface. The purpose of the study is to determine the peculiarities of the transformation of the course of foreign policy of the Arab world. Object: the foreign policy of Egypt, and that is why the subject acts – the transformation of the course of the foreign policy of Egypt. The tasks were as follows: analyze the foreign policy of Egypt in the dynamics; identify the peculiarities of transformation; to outline the role and place of a leader in the implementation of foreign policy. The methodological basis of the work was the systematic structural approach, empirical and systematic methods, comparison, synthesis and constructivism. The systematic-structural approach provides an opportunity to explore the complex structural context, which partially determines the possibilities or obstacles for the implementation of their foreign policy. The structural-functional method, together with the system, allows us to investigate the specifics of the internal structure of political regimes. Among the empirical methods the primary role is played by the analysis of primary sources. Scientific novelty lies in determining the peculiarities of the transformation of the foreign policy of Egypt and determining the key role of the leader in the formation of foreign policy.

Key words: cooperation, international programs, development, index of human development, democracy index, GDP.

Зміна вектора зовнішньої політики Єгипту 2011–2017 рр. як чинник зростання міжнародних індексів

M.M. Dzera¹, R.Y. Pasichnyy², A.M. Ostapchuk²

¹Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького, м. Львів, Україна

²Національний університет “Львівська політехніка”, м. Львів, Україна

Позиція та місце Єгипту на міжнародній арені змінює вектор, але не виключає вже набутий консервативний характер. Безумовно лідери країни не відходять від традицій та релігійних поглядів у реалізації як внутрішньої, так і зовнішньої політики, проте президент Абдель Фаттах Ас-Сісі впроваджує зміни та пом'якшує законодавство країни. Це яскраво відображається в змінах щодо прав жінок та дітей, корупції, прав щодо працевлаштування та укладання шлюбів. Стійкий і тривалий авторитарний режим був причиною небажання світової спільноти співпрацювати з “Клубом диктаторів”. Президент країни не вважав співпрацю із Західними країнами за можливу, адже в Арабському Світі панувала думка, що захід – це джерело злих, як наслідок – поширення Заходу на Арабський Світ неможливе. Однак, революційні події 2010–2011 рр. стали початком змін, адже життя населення не відповідало стандартам їх лідерів, боротьба за демократію, права людини, права жінок, свободу вибору та слова, проблеми безробіття та корупції призвели до боротьби між різними політичними групами та ідеологічними силами за напрямок і стратегію перетворень та державні ресурси. Мета дослідження – визначити особливості трансформації курсу зовнішньої політики країн Арабського Світу. Об’єкт: зовнішня політика Єгипту, а саме тому предметом виступає – трансформація курсу зовнішньої політики Єгипту. Було поставлено такі завдання, як: проаналізувати зовнішню політику Єгипту в динаміці; визначити особливості трансформації; окреслити роль та місце лідера в реалізації зовнішньої політики. Методологічною основою роботи став системно-структурний підхід, емпіричний та системний методи, порівняння, синтез та конструктивізм. Системно-структурний підхід надає можливість дослідити складний структурний контекст, який частково визначає можливості або перепони для реалізації їх зовнішньої політики. Структурно-функціональний метод, разом із системним, надає змогу дослідити специфіку внутрішнього устрою політичних режимів. Серед емпіричних методів найважливішу роль відіграє аналіз періодичних джерел. Наукова новизна закладається у визначенні особливостей трансформації зовнішньополітичного курсу Єгипту та визначення ключової ролі лідера у формуванні зовнішньої політики.

Ключові слова: співпраця, міжнародні програми, розвиток, індекс людського розвитку, індекс демократії, ВВП.

Єгипет як держава тривалий період позиціонувалась як нерозвинена країна з невисоким рівнем ВВП, в якій безробіття, порушення прав жінок та дітей, корупція та авторитаризм були першими характеристиками при згадці про країну, проте революція 2010–

2011 рр. призвела до реформ та зміни влади (Ostapchuk and Pasichnyi, 2017).

Саме тому першим етапом дослідження буде визначення форми правління, режиму та способів формування зовнішньої та внутрішньої політики.

Критерії	Країна Єгипет
Форма правління	Президентсько-парламентська республіка (Президент Абдул-Фаттах Ас-Сісі)
Режим	авторитарний
Формування зовнішньої політики	Стаття 145. Президент Республіки повинен представляти державу в зовнішніх відносинах і повинен укладати угоди, ратифікувати їх після схвалення Палатою Представників і Радою Шаріа
Формування внутрішньої політики	Ст.141. Президент Республіки повинен реалізовувати президентські повноваження через Прем'єр-міністра, заступників Прем'єр-міністра і міністрів

(Konstytucija Egipta, 1971; 2014)

Наступним етапом аналізу буде порівняння внутрішньо- і зовнішньополітичних векторів країни в 2011

та 2017 рр. задля визначення особливостей трансформації.

Критерії	Роки	
	2011	2017
Роль релігії	Конституція Єгипту. Схвалена на референдумі 11 вересня 1971 року Витяг з Конституції: “Основою законодавства є положення мусульманського права – шаріату”.	Конституція Єгипту, схвалена на референдумі 14 і 15 січня 2014 року. Витяг з Конституції: “Принципи Ісламського Шаріату є основним джерелом законодавства”. (З 2014 Закони Шаріату регулюють тільки адміністративні, земельні та шлюбні справи).
Відносини із США	Відносини між країнами в основному ґрунтувались на імпорті та експорті. Але в 2009 році США надавали військову допомогу в розмірі 1,3 млрд доларів США (інфляція скоригована на 1,48 млрд доларів США в 2018 році) та економічну допомогу в розмірі 250 млн доларів США (з урахуванням інфляції в 2018 році – 285,2 млн. дол. США). Адже військова співпраця між США та Єгиптом, мабуть, була найсильнішим аспектом їх стратегічного партнерства. Починаючи з 2011 року, американські чиновники, котрі цитуються в “USA Today”, відобразили стан єгипетської безпеки та військовий стан, оскільки вони виділяли “цінний інтелект” та надавали іншу “корисну антитерористичну допомогу”. Після скидання Мохаммеда Мурсі та придушення руху мусульманського братства, США скоротили фінансування, але продовжували фінансувати антитерористичні та безпекові операції на кордоні на Синайському півострові та в секторі Газа.	Переломний момент настав у минулому році під час президентських виборів у Штатах. Тепер, якщо взяти до уваги результати зустрічі Трампа і ас-Сісі, вже можемо прослідкувати конструктивну співпрацю між США і Єгиптом, чого, мабуть, не відбулося б, якби перемогла Хіллорі Клінтон. По-перше, Єгипет – активний донор боротьби проти “Ісламської держави”. Якраз на території Синайського півострова після дестабілізації країни з’явилося угруповання, яке згодом стало філією ІГІЛ. Другим фактором, який зближує дві країни, є бізнес-інтереси. У Трампа і його соратників є значні бізнес-активи на території Єгипту. Якщо згадати список із семи країн, громадянам яких було заборонено в’їжджати в США, то серед них Єгипту не було.

Безпековий вимір	Ситуація в Єгипті не була стабільною, адже питання щодо кордону Ізраїлю не було вирішене.	Хоча Єгипет і має одну з наймогутніших армій у світі також США наполягає на введенні військ в Сирію. Внутрішня безпека країни на значно нижчому рівні, а саме тому збройні сили усвідомлюють виклики і загрози навколишньому середовищу, не тільки національній безпеці. Існування збройних сил Єгипту на першому місці, армія знає, що їх вороги з усіх боків. Саме в такі моменти варто звернути увагу політичного і військового керівництва в рамках зміцнення армії в різних її сферах і великих формуваннях, бойових одиницях різного масштабу для того, щоб мати можливість протистояння викликам, які загрожують безпеці Єгипту.
Демократичні цінності	Основою законодавства є положення мусульманського права – шаріату, що вказує на правлячий режим ЛАД за допомогою “своєрідного” трактування Корану.	Витяг з Конституції 2014 р. “...Ми віримо в демократію, як в шлях, майбутнє і спосіб життя; в політичне різноманіття; і миру передачу влади. Ми підтверджуємо право народу будувати своє майбутнє. Тільки народ є джерелом влади. Свобода, людська гідність і соціальна справедливість є правом кожного громадянина. Суверенітет в суверенній батьківщині належить нам і майбутнім поколінням. Зараз ми розробляємо Конституцію, яка втілює мрію поколінь щодо процвітаючого об’єднання суспільства, справедливу державу, справжні і майбутні бажання осіб та суспільства. Зараз ми розробляємо Конституцію, яка завершує побудову сучасної демократичної держави з громадянським урядом. Ми розробляємо Конституцію, яка зачиняє двері для корупції або тиранії, загоює рани минулого, нанесені жертвам небалого ставлення та мученикам революції нашого часу, а також звільняє народ від несправедливості, від якої вони страждали довгий час....”
Позиція стосовно Ізраїлю	Перша арабська країна, яка підписала мирний договір з Ізраїлем. 26 березня 1979 року в Вашингтоні (США) на основі Кемп-Девідської угоди. Договір підписали президент Арабської Республіки Єгипет Анвар Садат і прем’єр-міністр Держави Ізраїль Менахем Бегін в присутності президента США Джиммі Картера.	На сьогодні їх відносини мають дещо нестабільний характер, адже влада Ізраїлю розпорядилась про закриття кордону в місці Таба. Відповідне рішення було прийняте через побоювання можливих терористичних атак на Синайському півострові. Проте в галузі безпеки з Ісламською державою на Синаї та налагодженні хороших стосунків між прем’єр-міністром та президентом Єгипту Абдель Фаттхом аль-Сісі в 2017 році залишалися холодними так як і широка та тривала ворожнеча з боку єгипетської громадськості до Ізраїлю. Згодом Посольство Ізраїлю знову відкрилося в серпні після восьми місяців закриття з міркувань безпеки, але це не ознаменовувало жодного прогресу у відносинах, що не пов’язані з безпекою. Відносини між народами країн продовжували де-факто не існувати. “Усе, що не є безпекою чи правильною дипломатією, не існує у відносинах”, – сказав Офір Вінтер, фахівець Єгипту в Інституті досліджень національної безпеки (INSS) у листопаді. Не можна також не сказати, що економічні зв’язки між державами були дуже обмеженими, у той час як між культурно-науковими та спортивними відносинами повністю були відсутніми.
Стосунки з ЄС	Європейська політика сусідства надає політичну та фінансову допомогу Єгипту. У листопаді 2010 року ЄС та Єгипет підписали протокол про створення механізму врегулювання суперечок, який застосовується до торгових частин угоди про асоціацію. Єгипет ще не ратифікував протокол. У відповідь на події в Арабському Світі в 2011 році ЄС визначив шляхи розвитку та поглиблення торговельних та інвестиційних відносин із південними середземноморськими партнерами.	На сьогодні Єгипет залишається одним із найактивніших учасників Південного Середземномор’я в рамках програми “Горизонт 2020” – Рамкової програми ЄС з досліджень та розробок, яка триватиме протягом 2014–2020 років. До лютого 2016 р. Єгипетські організації подали 143 пропозиції та 20 контрактів підписані чи готуються. Учасники-єгиптяни були найактивнішими у вирішенні соціальних проблем, а також на заходах пам’яті Марії Кюрі та міжнародних акціях під егідою H2020. Було забезпечено також фінансування проектів за наступними

Спільні повідомлення про партнерство заради демократії та загального процвітання з південним Середземномор'ям від 8 березня 2011 року, нова відповідь на зміну сусідства від 25 травня 2011 року.

програмами ЄС: 2014–2020 “Горизонт-2020” – рамкова програма дослідження та інновації, 2007–2013 рр. Рамкова програма досліджень (FP7) та Програма конкурентоспроможності та інновацій (CIP), Третя Програма Здоров'я, Притулок, Фонд Міграції та Інтеграції, Програма Споживачів, COSME, Програма Європейської статистики, Програма Геркулес III, Межі Фонду внутрішньої безпеки, Поліція Фонду внутрішньої безпеки, Програма юстиції, Пілотні проекти та підготовчі дії, Програма розвитку сільськогосподарської продукції, дослідження Фонд вугілля та сталі, Програма прав, рівноправності та громадянства та Механізм цивільного захисту Союзу.

([Egypt–United States relations](#); [EU-Egypt PRIMA signature and JSTCC](#))

Починаючи з 2013 р., було укладено низку договорів та розроблено спільні проекти з проектами з ЄС, зокрема: “Горизонт 2020” – рамкова програма дослідження та інновації на 2014–2020 рр.; Рамкова програма дослідження (FP7) на 2007–2013 рр. (почала реалізуватись в 2013р.); Програма конкурентоспроможності та інновацій (CIP); Третя Програма Здоров'я, Притулок; Фонд Міграції та Інтеграції; Програма Споживачів; COSME; Програма Європейської статистики; Програма Геркулес III; програма в рамках Фонду внутрішньої безпеки та інші. До лютого 2016 р. єгипетськими організаціями було подано 143 пропозиції та підписано 20 контрактів. Також учасники єгиптяни були найактивнішими на заходах Марії Кюрі та міжнародних акціях під егідою “Горизонт 2020” ([Egypt in HORIZON 2020](#)).

Як бачимо, єгипетська влада змінила курс зовнішньої політики на зближення з країнами Заходу. Розглянемо як трансформація вектора зовнішньої політики відобразилась на внутрішній політиці, для чого проаналізуємо динаміку показників міжнародних індексів за 2011–2017 рр.:

Індекс	Рік	Єгипет
Демократії	2010	3,07
	2017	3,36
Безробіття	2010	9,70
	2017	11,3
Корупції	2010	29
	2017	32
ВВП на душу населення	2010	6 200
	2017	12 100
Людського розвитку	2010	0,620
	2017	0,690
Індекс щастя	2010	6,032
	2017	4,735

Отже, можемо зробити наступні висновки, виходячи з даних нашого порівняння. По-перше, правляча еліта змінила вектор внутрішньої політики в бік демократії та відійшла від жорстких авторитарних методів управління, по-друге, зміна внутрішньої політики відобразилась на курсі зовнішньої політики, який розвернувся у бік Заходу, зокрема посилилась співпраця з країнами ЄС. По-третє зміна зовнішнього

курсу позитивно відбилась на внутрішній політиці, участь в міжнародних програмах розвитку дала потужний поштовх економіці та реформам, а також сприяє розв'язанню соціальних проблем. Як наслідок, бачимо позитивну динаміку змін та зростання показників демократії, ВВП на душу населення та індексу людського розвитку. Однак варто зауважити, що демократичний транзит у Єгипті ще незавершено, і подальший розвиток держави цілком залежить від владних інститутів які впливають на формування та впровадження внутрішньо- і зовнішньополітичних рішень.

References

- [Konstitucija Egipta \(2014\)](#). *Elektronnyi resurs. Rezhym dostupa do resursu: <http://worldconstitutions.ru/?p=1013> (in Russian)*.
- [Konstitucija Egipta \(1971\)](#). *Elektronnyi resurs. Rezhym dostupa do resursu: <http://worldconstitutions.ru/?p=61> (in Russian)*.
- Ostapchuk, A.M., & Pasichnyi, R.Ya. (2017). *Rezultat politychnykh transformatsii u svidomosti hromadian krain “Arabskoi vesny”*. Scientific Journal “Virtus”. SRM “ASF”. Monreal, 19, 137–144 (in Ukrainian).
- Ostapchuk, A.M., & Pasichnyi, R.Ya. (2017). *Rol relihiinykh norm v politychnykh transformatsiiakh “Arabskoi vesny”*. SRM “ASF”. Monreal, 15, 28–31 (in Ukrainian).
- Ostapchuk, A.M., & Pasichnyi, R.Ya. (2017). *Rol sotsialnykh merezh v orhanizatsii Arabskoi vesny*. Humanitarna studii NAKKKiM. K.: NAKKKiM, 333–335 (in Ukrainian).
- [Egypt in HORIZON 2020](#). *Elektronnyi resurs. 2017. Rezhym dostupu do resursu: https://eeas.europa.eu/delegations/egypt_en/40187/Egypt%20in%20Horizon%202020*
- [Egypt–United States relations \[Elektronnyi resurs\]](#). *Rezhym dostupu do resursu: https://en.wikipedia.org/wiki/Egypt%E2%80%93United_States_relations*.
- [EU-Egypt PRIMA signature and JSTCC \[Elektronnyi resurs\]](#). 2017. *Rezhym dostupu do resursu: <http://ec.europa.eu/research/iscp/index.cfm?amp;pg=egypt>*.